

MARESME

El diari de l'ECONOMIA SOCIAL i SOLIDÀRIA del MARESME

2020 / NÚM. 002

Com ens ha canviat la Covid-19?

Relatem les pràctiques transformadores de La Feixa, EcoMaresme, Buc de Llibres, Artijoc, La Talaia i Clack, que participen al cicle ConversESS

Judit Bosch, sòcia de Buc de Llibres, i Nico Planterose, d'Artijoc, durant una de les sessions de les ConversESS.



ENTREVISTA

Cugat Comas: "La Feixa funcionarà en la mesura que sigui representativa de Mataró"

El nou model organitzatiu de Coop Maresme, amb la Taula Territorial al seu centre

OPINIÓ

'La cultura que cal enxarxar', d'Eloi Aymerich, i 'De tot això, o en sortim juntes o no en sortim', de Sara Montesinos



Cugat Comas, un dels impulsors de La Feixa, a l'exterior del futur establiment, a la Plaça de la Muralla de Mataró.

Editorial

La lliçó és ajudar-se, no en dubteu

Quan fa gairebé un any les entitats agrupades de l'Ateneu Cooperatiu del Maresme vam arrencar amb la vista posada al curs 2019-2020, teníem clar que l'objectiu seria doble. Per una banda, continuar apostant per una forta acció exterior, amb un pla de treball ple de formacions, impuls a la creació de cooperatives, dinamitzacions i accions de difusió de l'economia social. Però també vam decidir apostar perquè Coop Maresme fos un projecte cap endins, un projecte de trobada, d'agrupament de col·lectius diversos.

Un projecte no només extern sinó també intern: un espai on trobar-se, on intercooperar. Un context on poder compartir experteses i coneixements. En definitiva, un lloc per a les cures, un lloc per a créixer com a projectes que considerem que l'economia és una eina per a millorar la societat i fer-la més justa i solidària. Ajudar-nos semblava que seria una missió de tot l'any.

Som cooperatives i fundacions que prenem partit. Som gent que es mou en l'economia social i solidària i sovint ens sentim soles. Ens autoregulem intentant no seguir la normativa capitalista estricta. I ens adonem que no sabem fer algunes coses. Per sort, no ho sabem tot. Compartir era, doncs, un objectiu d'inici de curs fonamental. Veure'ns cara a cara. Plorar les penes. I evidentment, compartir les alegries.

El curs ens havia de portar una gran sorpresa. El coronavirus ens queia al damunt com un gerro d'aigua freda i obligava a repensar tota la nostra acció. Vam posar fil a l'agulla amb la única voluntat de preservar tant de teixit cooperatiu com fos possible. El balanç no ha estat tant dolent. A finals de març vam fer formacions multitudinàries, vinculades a explicar i a compartir informacions sobre ERTOS i eines per a treballar a distància, en un context que no havíem imaginat mai que viuríem. Des del confinament vam pensar trobades que malgrat fossin a través del Zoom, el Jitsi o el Google Meet, ens permetessin connectar en àmbits com l'educació, el feminisme o la cultura.

Aquest virus ens ha demostrat que la nostra feina de formigueta té sentit si és compartida. I volem dir-ho ben clar: Coop Maresme ha de ser un espai de creixement i consolidació de l'economia cooperativa, però també un espai de cures, un espai d'ajuda, un espai de resistència. Parlant, compartint, intentant trobar solucions, hem passat uns mesos complicats. Però no hem volgut caure en el desànim. Hem treballat molt: aquesta publicació que teniu a les mans, el marESSme, en paper de rotativa i del qual n'hem fet una tirada de més de dos mil exemplars, és una declaració d'intencions. La trobada física, allò que podem tocar amb les mans, tornarà.

Malgrat l'adversitat, fer-se costat entre formigues no està tant malament. Quan aquesta crisi passi, perquè passarà, caldrà recordar una de les grans lliçons que n'hem après. Ajudar-se ja no és una qüestió arbitrària o baldera. Ajudar-se passa a ser un eix central. Us convidem a llegir amb gust aquest diari. En ell s'hi expliquen experiències, propostes i valors que fan de la nostra comarca un lloc on cada vegada més la persona és al centre de l'activitat econòmica. Seguim endavant perquè creiem que aquest és un model que fa el món una mica millor. ■

“

Aquest virus ens ha demostrat que la nostra feina de formigueta té sentit si és compartida. I volem dir-ho ben clar: Coop Maresme ha de ser un espai de creixement i consolidació de l'economia cooperativa

”

Segueix-nos a les xarxes



Aquest diari és fruit de l'esforç col·lectiu de totes les entitats impulsores de l'Ateneu Cooperatiu del Maresme: Fundació Unió de Cooperadors de Mataró, L'Esberla SCCL, Facto Assessors SCCL, Clack Audiovisual SCCL i Musicop SCCL. Està promogut pel Departament de Treball, Afers Socials i Família de la Generalitat de Catalunya; i amb el finançament del Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social.

Ateneu cooperatiu

www.ateneucoopmaresme.cat
 @coopmaresme
 info@ateneucoopmaresme.cat



Model organitzatiu: un nou rumb

Opinió Eloi Aymerich

La Taula Territorial de Coop Maresme esdevé l'espai de presa de decisions estratègiques

Taula Territorial

Espai estratègic (Assemblea de l'Ateneu)

Equip tècnic

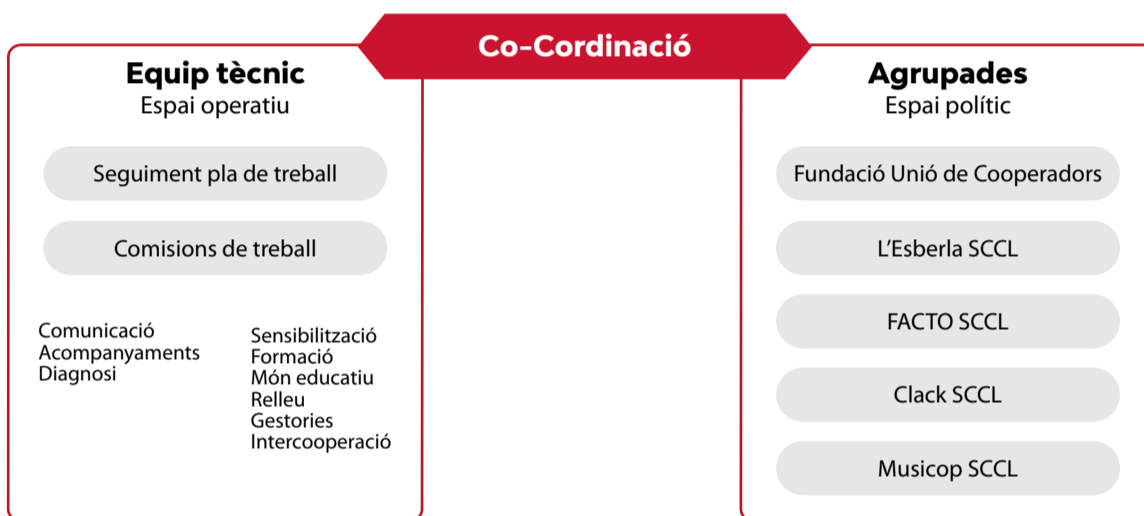
Entitats agrupades

Entitats col·laboradores

Espai col·lectiu per compartir propostes i necessitats per tal de dinamitzar i de crear relacions socioeconòmiques col·lectives, democràtiques, justes i solidàries al Maresme.

Planificació, seguiment i avaluació del projecte.

Minim 3 cops l'any (27/2/2020, 4/6/2020, 22/10/2020)



Fruit d'un procés de reflexió i anàlisi interna, l'Ateneu Cooperatiu del Maresme ha decidit enguany transformar la taula territorial en l'espai de presa de decisions estratègiques del projecte, l'equivalent a l'assemblea. Així es va decidir a la primera reunió de l'any d'aquest òrgan -la trobada que feia set-, el passat 27 de febrer, on van participar les Entitats Agrupades del projecte -Facto Assessors, L'Esberla, la Fundació Unió de Cooperadors, Musicop i Clack- així com les Entitats Col·laboradores -Artijoc, agència Talaia, els Ajuntaments d'Argentona, El Masnou, Arenys de Munt o Mataró i també les persones que formen part de l'equip tècnic del projecte.

La voluntat de fons és fer de l'Ateneu un projecte col·lectiu, que vagi molt més enllà de la concessió d'una subvenció anual per part de la Generalitat, i reforçar-ne la seva autonomia i perdurabilitat. "Volem apropiarnos del projecte, saltar a una lògica de co-crear, generar un espai de gestió col·lectiva i comunitària del projecte d'Ateneu Cooperatiu, obrint la mirada de l'ESS i incorporant més entitats", han afirmat Berta Mundó i Ariadna Mendieta, co-coordinadores del projecte.

Un espai de trobada dels agents del territori

Els objectius de la Taula Territorial d'Economia Social i Solidària del Maresme segueixen sent crear un espai de trobada dels agents vinculats a Coop Maresme, elaborar i validar propostes estratègiques per Coop Maresme, fer el seguiment de les propostes de millora i difondre les conclusions d'anàlisi i de propostes sorgides a la taula. "Tenim l'objectiu de compartir propostes i necessitats per tal de dinamitzar i de crear relacions socioeconòmiques col·lectives, democràtiques, justes i solidàries al Maresme", afirma Sara Montesinos de l'Agència Talaia -entitat col·laboradora de Coop Maresme-. I afegeix: "Creiem que cal aprofitar el punt de trobada com a punt de teixir xarxa i crear sinèrgies en la voluntat de difondre l'economia social i solidària". ■

Mercat Social

Economia Feminista

Cultura Cooperativa



Esquema d'àmbits de treball i objectius generals de l'Ateneu Cooperatiu del Maresme en l'edició de 2020.

La cultura que cal enxarxar

Enguany des de Coop Maresme hem començat a treballar en una nova línia estratègica, la cultura cooperativa. Les pràctiques transformadores que desenvolupen les cooperatives



de treball associat maresmenques en l'àmbit de la cultura són múltiples i diverses. Des de llibreries fins a grups de música, passant per projectes d'educació cultural, teatre cinema, editorial, dansa o tècnics de l'espectacle. L'espectre és heterogeni i ampli, i abraça tota la comarca.

La majoria d'elles treballen per oferir espais laborals on les cures i la conciliació, l'equitat de gènere o la participació democràtica siguin una realitat. I tenen molt clar que la producció cultural no només és un espai d'activitat econòmica, sinó una oportunitat per aportar en l'imaginari col·lectiu històries, conceptes i missatges per a construir una societat més conscient, solidària i crítica.

Que la sala de concerts referent de la capital de comarca estigui gestionada per una cooperativa, que un dels fenòmens de la poesia postmoderna catalana estigui editat sota el segell d'una editorial cooperativa de Cabrera de Mar o que una de les cooperatives de tècnics de l'espectacle més importants del país tingui seu a Teià no només demostra que el sector és divers. Demostra que el sector està viu. Però necessita noves eines per enfortir-se. La crisi de la covid-19 ha deixat a moltes cooperatives de la cultura en un estat deplorable, especialment les dedicades al món de les arts escèniques o la música. Ens hem adonat que la cultura és un espai de cures, una barricada imprescindible per a poder ser persones crítiques. Ho hem vist durant el confinament. Un dels reptes d'aquesta cultura cooperativa serà, en els propers anys, construir un mercat social cooperatiu cultural, on les iniciatives de transformació social que treballin en l'àmbit de la música, l'audiovisual, les arts visuals o les arts escèniques. La intercooperació i la participació en xarxes de transformació social especialitzades en cultura s'albira com una tasca imprescindible per a sobreviure.

La lliçó cooperativa és que plegades ho podem gairebé tot. I que soles, moltes vegades, no ens en sortim. La cultura cooperativa s'ha d'enxarxar. L'ecosistema de cooperatives de la cultura a la comarca hi és, però s'ha de reforçar, connectar i visibilitzar. Ens hi va, com deia al principi, no només una activitat econòmica que ocupa a centenars de treballadores i treballadors. Ens hi juguem demostrar que produir una pel·lícula sobre drets humans, editar llibres crítics, formar en les arts a persones en risc d'exclusió o programar concerts on les cançons parlen del que som i no del que podem comprar no només és una aposta econòmica solidària. És sobretot, jugar-nos el dret a tenir un imaginari compartit on ens hi puguem reconèixer com a maresmens i com a ciutadans lliures. ■

Eloi Aymerich Casas és soci fundador de Clack

Resum diagnosi

Com ens ha afectat la Covid-19?

Un primer balanç



*1 Les respostes del Maresme representen un 7% del total de respostes de l'estudi de Catalunya, el 6é Ateneu (de 14)

*2 Cultura. Tant a Catalunya com al Maresme són el sector més present en l'estudi

*3 Alimentació. Segon sector més representat tant a Catalunya com al Maresme

*4 Respecte les entitats que han aplicat ertó

*5 Al Maresme, són més optimistes o veiem el got mig ple, tots passen pel fet de haver pogut para i redescobrir i repensar ls projectes



Perfil participant a l'estudi		Catalunya	Maresme	
Participació / mostra		21,73%	16,40%	*1
Forma Jurídica	Cooperatives	54,82%	72,70%	
	Altres	45,18%	27,30%	
Sectors més representats	Cultura i oci	14,68%	18,18%	*2
	Alimentació	11,93%	15,15%	*3
	Educació i recerca	10,09%	6,06%	
	Salut i cures	8,72%	6,06%	
	Restauració i hosteleria	5,96%	3,03%	
	Assessorament	5,96%	6,06%	
	Altres	42,66%	45,46%	
	COVID-19			
Efectes negatius	Descens de la producció	46,56%	22,41%	
	Pèrdua de clients	22,25%	13,79%	
	Descens d'ingressos	52,29%	34,48%	
	Suspensió de l'activitat	51,15%	25,86%	
	No han tingut cap afectació negativa	4,36%	3,45%	
Adaptació	Teletreball	62,21%	63,63%	
	Serveis mínims	23,62%	12,12%	
	Canvi d'activitat o de distribució	17,43%	18,18%	
Erto	No	69,50%	63,64%	
	Aplicat	30,50%	36,36%	
	<75%	60,74%	75,00%	*4
	>75%	39,26%	25,00%	
Problemes de tesoreria	Ara	39,91%	20,00%	
	Futur	69,50%	58,00%	
	No en tindran	-	40,00%	
Efectes positius	No ha tingut	52,29%	39,40%	
	Si ha tingut	47,71%	60,60%	*5
Formació o Assessorament	No necessiten/volen	17,20%	-	
	Informació sobre intercooperació i suport mutu	49,31%	45,45%	
	Complementar a l'activitat	29,82%	21,21%	
	Comunicació	35,09%	18,18%	
	Finançament	42,89%	63,64%	

La diagnosi és un dels indicadors claus que cada any elabora l'Ateneu Cooperatiu del Maresme, una fotografia per saber exactament com està l'Economia Social i Solidària a la comarca, extreure'n conclusions i actuar en conseqüència. En aquesta ocasió, com no podia ser d'altra manera, els efectes de la covid-19 s'han posat de manifest a l'hora de dur a terme aquest retrat. De fet, ha fet variar una mica la forma de procedir respecte la prevista inicialment: "La crisi de la Covid-19, ha fet replantejar la diagnosi i el mapeig tal com els havíem imaginat i, juntament amb la resta d'Ateneus, vam abordar la tasca de conèixer i posar de manifest com aquesta nova crisi ha afectat les entitat de l'Economia Social i Solidària, quines necessitats se n'han derivat, i quines estratègies de resiliència han desenvolupat. Per aquest motiu hem actuat conjuntament amb l'elaboració d'un qüestionari en comú que cada ateneu feia arribar a les entitats del seu territori per a poder conèixer la situació", afirma Andrea Cobo, responsable de la diagnosi d'aquest any a l'Ateneu Cooperatiu del Maresme.

Quins resultats s'obtenen d'aquesta diagnosi? De les 33 respostes obtingues –l'any passat van respondre el qüestionari 29 entitats– n'hi ha 24 que corresponen a cooperatives, tres a fundacions, tres a associacions i tres més a altres formes jurídiques com persones autònomes o SCP. El 42% de la mostra total del Maresme, són respostes de cooperatives de Mataró.

"Les afectacions immediates són els problemes de tesoreria, sobretot a mig termini. D'altra banda, reduccions de jornada o desaparicions del lloc de treball. Això porta a les entitats a aprenentatges i adaptacions constants i a haver d'assumir un nivell d'adaptabilitat més alt davant la incertesa que és tan protagonista en aquests temps", afirma Cobo.

De totes maneres, els efectes negatius deixen passar un raig de llum d'efectes positius: "Tot i que la majoria detecta una crisi i una situació fatal, el confinament ens ha permès parar i reinventar-nos i redescobrir-nos. Hi ha hagut un augment exponencial de les necessitats en formació i assessorament davant d'una situació sense precedents, sobretot en temes de finançament, intercooperació, suport mutu, comunicació i adaptació tecnològica", destaca la responsable de la diagnosi, la qual també subratlla les afectacions emocionals i la impossibilitat d'efectuar la desconexió digital.

Comparativa amb Catalunya: una mica més d'optimisme

L'informe global elaborat per la Xarxa d'Ateneu de Catalunya ens deixa algunes dades rellevants que no es desvien gaire dels resultats del Maresme. "Ens trobem davant una crisi que ha esclatat en primera instància per una pandèmia mundial on tothom s'ha vist afectat d'una manera o una altra i la manera de gestionar-ho amb un confinament total fa que els comportaments siguin semblants arreu, amb desviacions segons el pes que tingui cada sector en els diferents territoris", comenta Andrea Cobo.



Si bé a Catalunya poc més del 40 per cent de les entitats li troba els efectes positius a la crisi, al Maresme som una mica més optimistes i arribem al 60 per cent



S'observen, com no podia ser d'altra manera, coincidències i diferències. En aquest darrer camp, s'observa que a diferència de la visió general que té el món de l'ESS a Catalunya, on poc més del 40 per cent de les entitats li troben els efectes positius a la crisi, al Maresme som una mica més optimistes i arribem al 60 per cent. A més de l'interès en la intercooperació i el suport mutu i les necessitats de formació i assessorament en finançament, al Maresme també creix la necessitat imperant de moltes entitats de realitzar una adaptació tecnològica i conèixer més eines de comunicació. En una mateixa línia, si bé al conjunt de Catalunya asseguren que quatre de cada deu entitats han tingut problemes de tesoreria immediats, al Maresme en canvi el curt termini no ha suposat un problema, les dificultats de tesoreria es trobaran en l'últim trimestre de l'any. De fet, a la comarca tan sols un 10% ha demanat algun tipus d'ajuda, a Catalunya ha estat una cinquena part de les entitats que declaren haver sol·licitat finançament i ajuts en conseqüència dels problemes de tesoreria.

En l'apartat de coincidències destaca el fet que els Expedients de Regulació Temporal d'Ocupació superiors al 75% de la plantilla són els més aplicats. També hi ha consens a l'hora d'afirmar que el confinament ha permès parar i repensar internament molts projectes, reinventar-se, reorganitzar-se i aprofitar per formar-se i millorar l'ús de les tecnologies. De la mateixa manera, la transformació i adaptació de l'activitat amb el teletreball com a mesura més adoptada l'han pogut executar més de la meitat de les entitats. També es constata que les necessitats a nivell de formació són iguals per arreu del territori català; s'ha vist un clar interès per la intercooperació i el suport mutu i necessitat d'assessorament i formació en termes de finançament. Es subratlla, doncs, la intercooperació com a eina per a pal·liar els efectes i impactes de la crisi.

"Després de realitzar aquesta investigació, s'han tractat totes les dades amb molta cura per extreure les necessitats sorgides i així elaborar accions i construir un Coop Maresme que ajudi, col·labori i estigui a prop del teixit de l'economia social i solidària del Maresme", relata Andrea Cobo. ■

Experiències transformadores del dia a dia

Membres de diverses cooperatives locals debaten sobre com han viscut els darrers mesos a les seves respectives empreses. Estan disponibles al Youtube de l'Ateneu.

Agroecologia i quilòmetre zero



Albert Mas (a l'esquerra), de la cooperativa La Feixa que obrirà aquesta tardor un supermercat a Mataró, comenta: "El confinament ha servit perquè les persones interessades en el projecte tinguessin més temps per investigar-lo; preteníem ser cent sòcies i hem duplicat. Ens ha costat arribar a la gent perquè ens ha mancat la presencialitat i el cara a cara, però el confinament ha servit perquè la gent, en consumir d'una manera diferent, hagi fet el pas d'acostar-se a la Feixa". Per la seva banda, **Xavi Roqué** (a la dreta), de la cooperativa agroecològica Ecomaresme, explica que "hi ha hagut un augment de comandes exponencials, sobretot durant el confinament i això ha suposat molta feina no programada, i ens hem hagut d'adaptar amb molta rapidesa. Durant el confinament va haver-hi companys que van quadruplicar les vendes, sobretot al Baix Maresme".



“El confinament ha servit perquè la gent, en consumir d'una manera diferent, hagi fet el pas d'acostar-se a la Feixa”

ALBERT MAS
www.lafeixa.cat

“Durant el confinament va haver-hi companys que van quadruplicar les vendes, sobretot al Baix Maresme”

XAVI ROQUÉ
www.ecomaresme.cat

Conciliació i horaris comercials



Judit Bosch, sòcia de Buc de Llibres, recorda l'adaptació al confinament: "Quan vam tornar a obrir amb cita prèvia vam fer la reflexió de quins horaris fèiem i com ens repartíem la feina i ens vam adonar que podíem viure més tranquils i menys estressats. Ara fem horaris que s'adaptin més a les nostres necessitats. Tenim la botiga menys hores oberta perquè tanquem a les vuit, però aprofitem al màxim les hores d'obertura". Per la seva banda, **Nico Planterose**, d'Artijoc, constata: "Som del parer que si poguéssim comptar quantes persones entren a la botiga i quantes hores les pots atendre bé, aquelles són les hores que hauries de tenir obert, i si vols una mica més. Això forma part de la conciliació, sense horaris d'obertura extensius sinó a la mida del negoci. Sabent que l'atenció especialitzada és fonamental i és el que ens singularitza".



“Ens hem adonat que podíem viure més tranquils i menys estressats. Fem horaris que s'adapten a les necessitats”

JUDIT BOSCH
www.bucdellibres.cat

“Les hores que pots atendre bé les persones que entren a la teva botiga són les hores que hauries de tenir obert”

NICO PLANTEROSE (ARTIJOC.COM)
www.artijoc.com

Comunicació i cultura



Sara Montesinos, de l'agència Talaia, comenta: "Arran d'estar tancada a casa, molta gent ha aprofitat per repensar la comunicació, allò que sempre queda al calaix de 'coses pendents'. Ens han demanat de millores de la comunicació de diferents entitats i projectes i això ens ha fet posar en valor la importància de la comunicació, també en temps de crisi. No tenir pressa ha permès revisar no només què o com comuniquem sinó procurant que tothom s'hi senti a gust". Per la seva banda, **Cristina Madrid**, de la cooperativa Clack, celebra: "Hem fet néixer un festival d'estiu en plena pandèmia, el 'Nosaltres', en un moment en què la cultura està patint molt. Poder donar vida a la comarca en aquest àmbit ha estat un èxit, no només de rebuda sinó pel fet d'activar la cultura i donar-hi una empenta. Demostrant, a més, que la cultura és segura i és aliment per l'ànima". ■



“No tenir pressa ha permès revisar no només què o com comuniquem sinó procurant que tothom s'hi senti a gust”

SARA MONTEINOS
www.agenciatalaia.com

“Hem fet néixer un festival d'estiu en plena pandèmia, el 'Nosaltres', en un moment en què la cultura està patint molt”

CRISTINA MADRID
www.clack.cat

Opinió Sara Montesinos

De tot això, o en sortim juntes o no en sortim

Jornades 'online', formacions 'online', reunions 'online', trobades 'online'... Fins quan? És la gran pregunta, el gran buit i un dubte immens que ens fa voltes al cervell mentre mirem de seguir respirant sota l'aigua en aquest context estrany d'incertesa com a 'leitmotiv'. I no en tenim ni la més remota idea. No sabem quan serà, ni com serà el dia en que caminem sense mascaretes i fem abraçades a qualsevol amiga, tieta o companya que trobem pel camí. En realitat, més que el com o el quan, el que ens aterra profundament és el pensament de si realment això passarà. Si tornarem a allò que eren les nostres vides. Tornarem?

No ho sabem, i llavors... l'abisme.

Un abisme que espanta i paralitza, que angoixa i ens fa mudes. I n'hem de parlar. N'hem de parlar perquè fa mal, perquè si girem el cap i mirem les companyes del voltant serà molt fàcil entreveure'n la tristesa i la por. Estan allà i és important. Obviar aquesta realitat no només afavoreix aquesta societat individualista en què vivim, i que s'agreuja, sinó que augmenta aquesta tristesa de forma exponencial des de la solitud. I això, amigues, no ens ho podem permetre. Per res del món.

Parlem-ne. Tristes però juntes.

Tinc una amiga a qui aquesta pandèmia l'ha connectat d'una manera estranya amb la mort, i una altra que és justament ara quan el mantra de la maternitat i la seva edat l'estan ofegant. També tinc un amic que veu que l'accés a l'habitatge l'expulsa de la comarca i una cosina que en nom del capitalisme no té temps per ballar zumba. I ens hem de mirar a la cara, reconèixer-nos les llàgrimes i la pressió al pit. Sense això, serà impossible que ens agafem de les mans per continuar caminant. Però ho farem. I trepitjarem fort, al fang, com sempre. Resilents i resistents. I en femení.

I l'ESS?

L'ESS també, perquè vam decidir posar la vida al centre i la vida eren també els nostres projectes personals i col·lectius. Associacions, entitats o cooperatives on ens hem deixat la pell, les hores i la son en un intent de construir bastions de contrapoder en un ecosistema econòmic

que sumi a la transformació social. I si la vida trontolla, tot trontolla. Ni nosaltres ni les persones que ens envolten deixarem de menjar verdura, d'aprendre a ballar, de gaudir de la cultura, de llegir, de comunicar o de jugar. Perquè mentre una planta carbassons l'altra comunica, i mentre una acompanya l'altra cuida, i una balla i després juga. I ens necessitem. No només ens necessitem sinó que volem seguir gaudint les unes de les altres i per això, ara més que mai, cal que cuidem les unes de les altres. I serà cuidant-nos a nosaltres com aconseguirem cuidar aquest teixit cooperatiu i associatiu tan bonic que floreix a la comarca.

I així, primavera.

Comença un nou curs amb sensacions estranyes, tot és estrany excepte la coneguda corrent de la productivitat que continua empenyent com si res no hagués passat mentre moltes voldríem parar i cridar. Però un nou curs és també un nou inici, i si ho volem, una nova primavera. Sort tenim d'aquest Maresme on, d'una manera o altra, sempre surt el sol. Arriba setembre i amb ell nous projectes que neixen i altres que es consoliden, noves fires, jornades i dies mundials que celebrarem i vindicarem com si no hi hagués demà. Perquè durant uns dies, vam creure que no hi havia demà, i arriba el setembre i les escoles i les places tornen a cridar vida i tenim clar, claríssim, que hi ha un demà que és nostre.

Recuperarem el 2020.

Entre bromes i memes parlem d'un any que ens han robat, que ens ha desbancat. Un any en que si una força alienígena aterrés al planeta terra no aconseguiria sorprendre'ns. Però sé, i sabem totes, que li podem donar la volta. I ho farem. Ho farem deixant-nos la pell en una presencialitat inclusiva que no deixi ningú enrere amb zooms i jitsis, ens trencarem el cap entre protocols de seguretat, limitacions de persones, gel hidroalcohòlic i intentant entendre per què és tan difícil dur ulleres amb mascareta. No donarem per perdut aquest any, no només perquè no vulguem sinó perquè no sabem donar res per perdut. I seguim, seguirem, llaurant llavors per una altra economia que, no només és possible, sinó que ja existeix.



“No tenim més opció que, de veritat, posar la vida i les persones al centre. Escoltem-nos, estimem-nos i abracem-nos, si us plau. Cap més correu sense un “com estàs” i cap més whatsapp sense icones de ‘colorins’”

Tenim ple de plans!

I què, i què? Què fem aquest any? Arremangar-nos, com sempre. Tenim desenes de milers de plans per aquest curs. Des de les cooperatives, des de les entitats, associacions, ateneus i fundacions. Des d'arreu. Que ningú no es quedi enrere ha de ser l'objectiu col·lectiu. I per sobreviure, feminisme, ara i sempre. Feminitzem els espais, entenguem-los de maneres diferents, ampliem mirades i perspectives. I aquest any, pensem en totes, perquè volem un ateneu més divers, amb més punts a la comarca, més melanina i més oportunitats. Recuperem els espais de reflexions col·lectives, investiguem sobre la regularització de persones migrades, piquem a la porta del petit comerç i recorrem la platja de Montgat fins a Malgrat. Volem ser una alternativa real a aquest sistema econòmic que mata.

Cuidem-nos, però no com a eslògan.

Ara sí, prou de ‘banners’ publicitaris, de campanyes amb fal·làcies que no materialitzem. No és un eslògan, és l'única llum al final del túnel. No tenim més opció que, de veritat, posar la vida i les persones al centre. Escoltem-nos, estimem-nos i abracem-nos, si us plau. Cap més correu sense un “com estàs” i cap més whatsapp sense icones de ‘colorins’. A la que cuina, la que cria, la que serveix, la que grava, la que neteja, la que gesta, la que escriu, la que canta... a totes. De tot això, o en sortim juntes o no en sortim. ■

Sara Montesinos és membre fundadora de la cooperativa La Talaia

Educació

Quan l'escola es transforma en cooperativa

El curs 2019-2020 ha sigut el primer que l'Ateneu Cooperatiu del Maresme ha activat el seu Grup de Treball de Professorat, sorgit arran de la iniciativa dels docents que es van formar en l'anterior edició de l'Ateneu i del professorat que ja estava liderant cooperatives d'alumnes als seus corresponents centres.

Malgrat l'excel·lent context sanitari, el qual ha generat moltes dificultats als equips docent i ha fet necessari que el projecte es desenvolupi enguany en l'entorn virtual, la valoració que fa el professorat participant és molt positiva i la previsió és posar en marxa la segona edició del projecte l'any vinent.

De fet, una de les iniciatives nascudes de l'experiència és la creació d'un Banc de Recursos d'Educació en Economia Social i Solidària i Cooperativisme, format per un document compartit amb diferents recursos perquè el professorat pugui posar en pràctica els materials a les aules i als entorns propis de la comunitat educativa. Sobre l'objectiu del Grup de Treball de Professorat, aquest era doble: per una banda, fer seguiment de les cooperatives d'alumnes constituïdes i conèixer els recursos educatius vinculats a Economia Social i Solidària en el nostre entorn; i, per altra banda, abordar amb els alumnes diferents eixos temàtics vinculats al cooperativisme.

Aquests eixos temàtics tractats es divideixen en les competències participatives, les finances ètiques, l'economia feminista a les aules i el cooperativisme històric, matèries totes elles que han servit per analitzar des de l'òptica de l'Economia Social i Solidària l'actual sistema educatiu i avaluar mecanismes per sumar-hi valor com a alternativa realista al capitalisme, també a l'àmbit educatiu.

En termes de les cooperatives d'alumnes, la iniciativa té com a objectiu que els alumnes siguin protagonistes d'un projecte col·lectiu i desenvolupin accions vinculades al sector d'activitat sobre el qual estan estudiant amb impacte positiu en la comunitat. Per la seva part, l'Ateneu Cooperatiu del Maresme ha fet acompanyament a cinc cooperatives de tres instituts diferents de Mataró: l'Institut Les

Cinc Sènies, amb alumnat d'ESO; l'Institut Miquel Biada, amb alumnat del Programa de Formació i Inserció (PFI); i l'Institut Thos i Codina, amb alumnat de Cicles Formatius.

Per exemple, l'alumnat de l'Institut Les Cinc Sènies va elaborar un projecte per gestionar la cantina de l'institut, mentre que els alumnes de l'Institut Thos i Codina van constituir 4 cooperatives plantejant activitats a desenvolupar com tornejos esportius, campionats de videojocs, a la vegada que tallers de mòbils i formació sobre informàtica a gent gran del barri. En aquest sentit, l'equip docent que acompanya els alumnes ha considerat prioritari que les cooperatives constituïdes tinguin especialment en compte el fet que la seva tasca social reverteixi en benefici de la comunitat com a col·lectiu. ■

Repassant el calendari

Un any ben aprofitat

Els moments de canvi i incertesa comporten reptes nous que permeten ser resilents, creatives i flexibles. El principal objectiu ha estat poder donar resposta a les necessitats de totes les entitats de l'ESS del Maresme en temps de la covid-19, hem estat resilents als canvis sobrevinguts i a les incerteses, hem estat creatives a l'hora de redissenar els formats i continguts dels esdeveniments que hem dut a terme i hem estat flexibles per adaptar-nos a la nova situació i poder respondre a les necessitats del teixit de l'ESS de la comarca. I sense voler-ho, ens hem trobat davant de noves oportunitats que ens serviran per seguir construint el projecte de manera col·lectiva amb una nova mirada. Alguns dels esdeveniments més destacats d'aquest ateneu cooperatiu han estat:

VERMUT COOPERATIU - 21/12/19

Ja primera jornada que vam fer en aquest ateneu va ser la celebració del Vermut cooperatiu a Canet de Mar, una jornada en col·laboració amb l'ajuntament de Canet de Mar i AMAGI Projects, amb l'objectiu de la jornada va ser debatre sobre les possibilitats que ofereix l'economia social i solidària per canviar els paradigmes del consum actual. Es va realitzar una taula rodona-vermut amb la participació de les cooperatives Artijoc, la Talaia, EcoMaresme i Som energia per parlar de l'emprenedoria en el marc de l'ESS i com aquestes generen impacte al territori a través d'oferir opcions de consum conscient en el lleure, la comunicació i periodisme, l'alimentació i l'energia, respectivament. La jornada va acabar amb l'actuació musical del Duo Ananda mentre la participants feien el vermut i comentaven les diferents experiències.

ASSESSORAMENT COL·LECTIU 14/04/20

Un dels esdeveniments més significatius ha estat la sessió d'assessorament col·lectiu relacionada amb la COVID19 en la que hi ha participat una vintena de persones vinculades al l'ESS del Maresme. Una primera part estava enfocada a l'assessorament econòmic, laboral fiscal i financer derivat de les conseqüències que estaven patint les entitats de l'ESS a través de la Covid. I en segon lloc, generar un espai de trobada de les entitats on poder explicar la seva situació, els neguits i les possibles oportunitats que es derivaven de la situació, generant un espai de relació, xarxa i fins i tot l'intercooperació entre les entitats participants.



ADAPTACIÓ DE LES FORMACIONS - Març/Octubre 2020

Un dels fets més destacats ha estat la necessitat d'adaptació de les formacions d'aquest ateneu. Per un cantó, s'han adaptat les sessions al format virtual, una iniciativa que ha resultat molt positiva per les participants i ens ha permès arribar a moltes més persones i desterritorialitzar les sessions presencials. En segon lloc, s'han adaptat els continguts per cobrir les necessitats que les entitats de l'ESS del Maresme han tingut derivades de la covid-19, creant noves sessions com per exemple: eines virtuals en confinament, enfortir les cures de les organitzacions en temps de crisi i repensar l'estratègia i governança en temps d'incertesa. I en tercer lloc, l'adaptació del format i del contingut ha permès crear aliances i compartir formacions entre els diferents ateneus cooperatius de Catalunya permetent arribar a més persones, crear nous espais d'intercooperació i de relació fora de la comarca.

DIADA COOP - 18/09/20

Una vegada a l'any, Coop Maresme celebrem la Diada del cooperativisme en un acte firal i festiu en el que convidem les cooperatives del territori a mostrar els seus projectes en estants, acompanyats de música, tallers i àpats. Aquest any, per causa de la covid-19, hem transformat la Diada en un acte virtual retransmès per streaming amb l'objectiu de visibilitzar i donar suport a les diferents iniciatives culturals #CulturaCoop. La celebració ha costat de d'una taula rodona sobre Cultura Cooperativa en la que han participat Cultura XXI SCCL, Quesoni SCCL i ha estat moderat per Clack audiovisuals SCCL i organitzat per Musicop SCCL, acabant la jornada amb el concert vermut amb Gemma Abrié & Josep Traver.

NOSALTRES FEST - Juliol/Agost 2020

La cooperativa Clack ha impulsat aquest estiu el festival Nosaltes amb la coorganització de l'Ajuntament de Mataró i el suport d'Òmnium Maresme i Coop Maresme. Aquest ha posat el focus en la primera persona del plural: sense totes i tots els qui s'han apropiat aquest estiu al Pati de Can Marchal per compartir aquesta aventura que va sorgir en ple confinament, el 'Nosaltes' no hauria estat possible. Hi han participat des de noms del teatre com Clara de Ramon o Xevi Ribas i el circ de Patas pa'riba passant pel brutal jazz d'Ivó Oller, la delicada poesia de Laia Maldonado, Adrián Salcedo o Chantal Poch i les actuacions musicals de meravelloses veus feministes com Laia Llach, Mabel Flores o Carla Collado. A més, reconegudes veus joves de referència a Catalunya han visitat el festival 'Nosaltes' aquest estiu. És el cas de Suu i de Magalí Sare. També es va celebrar un debat sobre cultura i comunicació post-Covid amb ponents de luxe com Care Santos, Albert Sáez i Liliana Arroyo moderat per Manuel Arenas.

Cooperatives i entitats de l'ESS de nova creació

Coop Maresme acompanya en el procés de constitució de cooperatives i entitats de l'ESS a través de trobades personalitzades i formacions col·lectives, per tenir a disposició totes les eines i informació per emprendre dins aquest marc. Aquestes són les cooperatives que s'ha acompanyat enguany en el seu procés de creació.



La Montnegre Cervesera

Cervesera artesana nascuda entre Calella i Canet de Mar creada per tres apassionats per la cervesa artesana. El seu objectiu és abastir l'Alt Maresme i la resta del món amb cervesa de qualitat fortament lligada al Montnegre i als projectes que l'envolten. @lamontnegre



TUATARAMENTE

Cooperativa que realitza consultoria i tallers en gestió del treball, acompanyant a organitzacions i cooperatives a ser sostenibles i perdurables en el temps. Posa el focus en la millora continua, l'aprenentatge col·laboratiu, la intercooperació i l'agilitat.

www.tuataramente.org



LA FEIXA

Supermercat cooperatiu, sense ànim de lucre i participatiu, l'objectiu del qual és promoure un canvi en el model de consum imperant, contribuint al canvi cap a una societat social i mediambiental més justa i respectuosa.

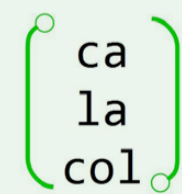
@LaFeixa_cat



FUNDACIÓ PUNT DE VISTA

Entitat que treballa per acabar amb la ceguesa al món apostant per la recerca científica. Fomenta la sensibilització de la societat envers a la diversitat visual i l'accessibilitat universal d'aquest col·lectiu acompanyant-los en l'adaptació del canvi de realitat.

@pdvistaorg



agricultura ecològica

CA LA COL

Projecte autogestionat, autònom i llibertari. Cultiva verdures lliures de productes químics, aplicant tècniques naturals i de l'agricultura regenerativa. Posa en valor el consum basat en la justícia social i la sostenibilitat.

@HortCalaCol

L'entrevista

Cugat Comas: "La Feixa funcionarà en la mesura que sigui representativa de Mataró"

El polític i periodista Cugat Comas (Mataró, 1986) és un dels més de 200 socis impulsors de La Feixa, el primer supermercat cooperatiu del Maresme, que es va haver de presentar a la plaça de la Muralla de Mataró el passat juliol perquè la covid-19 va impedir-ho al març. "Només com a projecte cooperatiu es pot entendre l'animalada, per dir-ho així, d'obrir un local en un any com aquest", reconeix Comas, soci actiu implicat en el cercle de comunicació de la iniciativa cooperativista, que té previst obrir les seves portes aquesta tardor.

La Feixa es defineix com a un "supermercat cooperatiu". Per què és necessari aquest model a Mataró i Maresme?

El model de La Feixa neix com a sinergia després de l'èxit que ha tingut ja a dues cooperatives de consum, L'Estrella i Ecoopirativa, que es posen d'acord en aquest model d'escala perquè vagi més enllà de les persones. És quelcom que està passant arreu de Catalunya, per exemple a Manresa: aquests temps han estat proclius perquè la gent es vulgui involucrar en projectes com aquest.

Quan diu "aquests temps" fa referència a la pandèmia?

Sí: òbviament no diré que la covid és una oportunitat, perquè de fet no ens va permetre presentar el projecte al març, però és cert que el confinament, quan l'única cosa que fèiem era estar a casa i consumir, ha estat un bon moment perquè la gent prengui consciència sobre el consum i els projectes que s'hi vinculen.

Quina característica diferencia més La Feixa d'altres supermercats?

El més important és que a la resta d'establiments la gent entra com a consumidora i prou, i aquí proposem, a més d'això, que els qui entrem siguem treballadores i que ens apoderem a través d'un sistema que sigui la base del nostre consum, els principis del qual decidim com a col·lectiu. Tot i així, és important que quedi clar: La Feixa serà un supermercat obert per a absolutament tothom, on hi haurà un preu general i un preu per a sòcies, sí, però òbviament el projecte està obert a tothom, no només als socis o a qui vulgui comprar sinó també a qui s'hi vulgui implicar donant suport. Com més gent hi participi, millor.

Quan tu vagis a La Feixa, allà hi haurà el que nosaltres considerem que hi ha d'haver: el leimotiv 'transformem el consum' implica passar d'un consum passiu a un consum conscient, responsable amb l'entorn i que respecti les condicions a tots els punts de la cadena d'elaboració. Tenim un decàleg de principis, i és sorprenent com els criteris i les exigències s'han d'aplicar en absolutament qualsevol elecció.



Son ja més de 200 socis. Quin perfil de persones s'hi suma i per quins motius?

Quan obrim serem unes 250 sòcies i, precisament, una de les coses que ens fa estar més contents és la gran varietat de gent que veiem a les sessions de benvinguda. Per haver hagut de funcionar 'de pantalla en pantalla' en temps de Covid, ens està arribant un segment molt plural de Mataró, de totes les edats i amb gent d'arreu del Maresme. Òbviament, ho ha de ser més, de plural, perquè La Feixa funcionarà en la mesura que sigui representativa de Mataró. En termes comarcals, la millor manera d'entendre un model transformador de consum al Maresme és involucrar-se a La Feixa i que després es puguin generar projectes similars a altres municipis maresmencs.

Com és fer néixer un projecte cooperatiu en temps de pandèmia?

Segurament, si no fos cooperatiu, seria impossible tirar-lo endavant, perquè la força que té neix en la unió de tots els cooperants. La resposta a la cerca de noves sòcies i vies de finançament ens congratula perquè ha sigut superior a la que esperàvem. A la presentació, la plaça de la Muralla feia patxoca. Només com a projecte cooperatiu es pot entendre l'animalada, per dir-ho així, d'obrir un local en un any com aquest.

Hi ha ja data concreta per l'obertura definitiva?

Serà aquesta tardor. Ara estem a la part final de la preparació, treballant en el disseny del local, els criteris de productes i engegant la selecció i organització dels recursos humans. Estem apretant per estar actius el més aviat possible; les impulsores son les primeres interessades que tot el que volem deixin de ser propòsits i comencin a ser realitats.

De cara al consumidor no soci, què creu que aporten que fins ara no tenia al seu abast a Mataró?

El compromís i l'exigència en una sèrie de criteris. Podem garantir que, en entrar a la botiga, tot el que es pugui comprar ha passat un procés de reflexió i maduració que ja voldríem que hi hagués a altres llocs per assegurar la màxima qualitat. Posem a l'abast de les persones un petit establiment que aixeca el llistó de l'exigència dels productes. També, participar en un supermercat que no té afany de lucre.

Pot posar un exemple de tipus de producte que no compliria aquests criteris?

Més que algun no els passi, és una discriminació positiva a favor del cooperativisme i el treball social: farem prevaldre les agrocooperatives. Per exemple, prioritzarem els ous ecològic de la cooperativa La Klosca, que els recullen nanos amb discapacitat, als d'altres llocs que no son recollits per persones amb discapacitat. L'objectiu és que la gent sàpiga en tot moment què trobarà allà.

Es pot avançar algun projecte o esdeveniment concret de cara als primers mesos de vida?

En el context actual és difícil, però sí que hi ha la voluntat que La Feixa no sigui només un supermercat: tindrà espai de degustació i la voluntat de dinamitzar la plaça amb activitats, a nivell firal i de productes. Volem que tot aquest corpus de valors i idees es posi en pràctica i els puguem treure a la plaça. Precisament, esperem també que el projecte municipal de l'Espai Mataró revitalitzi la plaça quan es posi en marxa. La voluntat és no parar de créixer en sòcies perquè, tant de bo, algun dia ens arribem a plantejar una segona La Feixa o una de més gran. Tenim vocació de permanència i sobretot de transformació. ■

El primer supermercat cooperatiu del Maresme

Aquesta tardor, la plaça de la Muralla de Mataró acollirà l'obertura del primer supermercat cooperatiu de la comarca del Maresme: La Feixa, resultat de la sinergia de L'Estrella i Ecoopirativa, dues cooperatives de consum amb experiència al sector. Per entrar com a sòcia al projecte, el web www.lafeixa.cat/fes-te-socia/, amb tota la informació relativa a aportacions de capital social i quotes, té disponible un formulari per omplir.



Quin tipus de productes hi haurà a La Feixa? El supermercat compta amb una Comissió de Proveïdors i Productes que escollirà els productes, ecològics i de proximitat, "no tan sols perquè siguin el màxim saludables sinó perquè a la vegada afavoreixin una societat laboralment més justa i també més respectuosa amb el planeta", expliquen els impulsors al web del supermercat cooperatiu.

La Feixa neix amb la possibilitat de ser sòcia amb tres graus d'implicació. Les sòcies consumidores podran comprar a la botiga però no participaran activament en el desenvolupament del projecte; les sòcies consumidores actives podran comprar a la botiga i cada persona adulta que conforma la unitat de consum participarà en el desenvolupament del projecte durant 1 hora i 30 minuts. a 4 setmanes; i les sòcies col·laboradores podran comprar a la botiga a preu de no sòcia, ja que no pagaran quota mensual ni aportaran hores de participació en el desenvolupament del projecte.